

SUOMEKSI

EDUSKUNTA 2014

Eduskunta kokoontui kevätkauden ensimmäiseen täysistuntoonsa maanantaina 3.2.2014. Puhetta johti ikäpuhemies, kansanedustaja *Jörn Donner*, kunnes eduskunta valitsi puhemiehen ja kaksi varapuhemiestä. Eduskunnan puhemieheksi valittiin edelleen *Eero Heinäluoma* (sd.) ja ensimmäiseksi varapuhemieheksi *Pekka Ravi* (kok.). Toisena varapuhemiehenä jatkoi *Anssi Joutsenlahti* (ps.).

Tasavallan presidentti *Sauli Niinistö* avasi valtiopäivät tiistaina 4.2.2014. Vuoden 2014 valtiopäivien viimeinen täysistunto pidettiin lauantaina 14.3.2015. Valtiopäivien päättäjaiset pidettiin 15.4.2015 poikkeuksellisesti Finlandia-talossa eduskunnan peruskorjauksen vuoksi.

Hallituksen enemmistö kutistui

Eduskunnan työtä sävyttivät hallituksessa tapahtuneet muutokset. Maaliskuussa vasemmistoliitto siirtyi oppositioon ja hallitukseen jäi viisi puoluetta. Kesäkuussa pääministeri *Jyrki Katainen* (kok.) pyysi hallituksensa eroa. Pääministeri *Alexander Stubbin* (kok.) hallitus nimitettiin 23.6.2014. Syksyllä myös vihreät jättivät hallituksen.

Tämän jälkeen hallituksessa oli neljä puoluetta: kokoomus, sosialidemokraatit, ruotsalainen kansanpuolue ja kristillisdemokraatit. Eduskunnassa hallituksella oli takanaan enää niukka enemmistö 101–98. Koska parlamentarismiin kuuluu, että hallitus pysyy toimimaan myös kapealla enemmistöllä, puhemiesneuvosto sopi lokakuun alussa erityisjärjestelyistä valiokunta- ja täysistuntotyössä. Täysistuntojen

äänestykset keskitettiin perjantaille, luottamuslausäänestyksistä sovittiin ilmoitettavaksi etukäteen ja ulkomaille matkustaviin valtuuskuntiin nimettiin sama määrä opposition ja hallituspuolueiden kansanedustajia.

Erityisjärjestelyistä huolimatta syysistuntokaudella jouduttiin toimittamaan kaksi kertaa avoin lipupääänestys, kun äänet olivat täysistunnossa menneet koneäänestyksessä tasan. Vastaavaa ei ollut tapahtunut yli kahteenkymmeneen vuoteen.

Vaalikauden kolmena ensimmäisenä vuotena hallituksen esityksiä annettiin eduskunnalle vähemmän kuin vastaavana ajankohtana edellisellä vaalikaudella. Tämän seurauksena eduskunta sai vuoden 2014 valtiopäivillä käsiteltäväkseen poikkeuksellisen paljon hallituksen esityksiä.

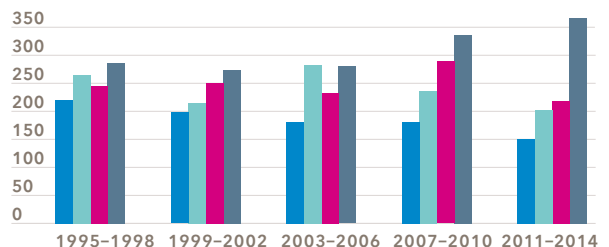
Vaalikauden suurimmaksi rakenteelliseksi uudistukseksi aiottu hallituksen esitys sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamiseksi kaatui perustuslaillisiin ongelmiin.

Yksi suurimmista lakipaketeista, joita eduskunta 2014 valtiopäivillä käsitteli, oli sähköisen viestinnän sääntelyn kokonaisuudistus eli niin sanottu tietoyhteiskuntakaari. Uudistuksen tavoitteena on, että kansalaisille tarjolla olevat puhelin-, matkaviestin-, internet-, radio- ja televisiopalvelut sekä muut sähköisen viestinnän palvelut ovat teknisesti kehittyneitä, turvallisia, helppokäyttöisiä ja kohtuuhintaisia.

Eduskunta käsitteli loppuun yhteensä yli kolmesataa hallituksen esitystä. Niiden joukossa olivat muun muassa uusi ilmastolaki, kuntalaki, vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan YK:n yleissopi-

HALLITUKSEN ESITYKSET VAALIKAUSITTAIN 1995–2014

- Vaalikauden ensimmäiset valtiopäivät
- Vaalikauden toiset valtiopäivät
- Vaalikauden kolmannet valtiopäivät
- Vaalikauden neljännety valtiopäivät

Etukannen kuva: Eduskunnan Kauhajoelle siirtymisen 75-vuotisjuhlaa vietettiin 30.11.–1.12.2014 Kauhajoella. Nuorisotapahtumaan osallistuivat muun muassa varapuhemies Pekka Ravi (kuvassa vasemmalla), puhemies Eero Heinäluoma, kansanedustaja Lasse Hautala (kesk.) sekä kansanedustajia, koululaisia, opiskelijoita ja sotaveteraaneja.

muksen hyväksyminen, yhdenvertaisuuslaki, kalastuslain kokonaisuudistus, todistajansuojeluohjelma sekä Etelä-Konneveden ja Teijon kansallispuiston perustaminen. Eduskunta hyväksyi myös valtioneuvoston periaatepäätöksen Fennovoiman ydinvoimahankkeesta.

Lisäksi eduskunta muutti eduskunnan työjärjestyksestä niin, että kansanedustajille tulee velvollisuus ilmoittaa sellaisista sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä arvioitaessa henkilön toimintaa edustajana. Tällaisia sidonnaisuuksia ovat esimerkiksi elinkeinotoiminta, omistukset yrityksissä ja merkittävä varallisuus. Kansanedustajilta on pyydetty sidonnaisuustietoja ennenkin, mutta tietojen antaminen on ollut vapaaehtoista.

Valiokuntien työtä avattiin yleisölle aiempaa enemmän. Vuoden 2014 valtiopäivillä valiokunnat järjestivät yli kaksikymmentä avointa kokousta tai julkista kuulemistä.

Kansalaisaloite johti ensimmäistä kertaa lain muuttamiseen, kun eduskunta hyväksyi samaa sukupuolta olevien henkilöiden avioliiton syksyllä 2014. Laki tulee voimaan 1.3.2017.

Kansanedustajan työ on kansainvälistä

Suomalaiset kansanedustajat toimivat lukuisissa kansainvälisissä parlamenttienvälisissä järjestöissä, minkä lisäksi parlamenttien välillä on kahdenkeskistä vierailuvaihtoa. Monenkeskisissä kansainvälisissä järjestöissä on toiminut yhdeksän valtuuskuntaa, jotka ovat:

- Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunta
- Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunta
- ETYJ:n parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunta
- Arktisen alueen parlamentaarikkokonferenssin Suomen valtuuskunta
- Parlamentaarisen Itämerikonferenssin Suomen valtuuskunta
- Parlamenttienvälisen liiton IPU:n Suomen johtokunta
- Aasian ja Euroopan parlamentaarinen kokous (ASEP)
- Naton parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunta
- Välimeri-unionin parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunta

Muutoksia eduskunnan ja hallituksen kokoonpanossa

Eduskunnan kokoonpano muuttui, kun 25.5.2014 pidetyissä europarlamenttivaaleissa viisi kansanedustajaa valittiin Euroopan parlamenttiin: *Jussi Halla-aho* (ps.), *Miia Penttilä* (sd.), *Merja Kyllönen* (vas.), *Alexander Stubb* (kok.) ja *Henna Virkkunen* (kok.). Heistä Stubb ilmoitti jatkavansa kansanedustajana.

Pääministeri *Jyrki Katainen* (kok.) jätti valtioneuvoston eronpyynnön tasavallan presidentti Sauli Niinistölle 16.6.2014 ja hänet vapautettiin edustajantoimestaan 1.7.2014 Euroopan unionin komission jäsenyyttä varten.

Eduskunta valitsi Alexander Stubbin pääministeriksi 23.6.2014.

Halla-ahon, Kumpula-Natrin, Kyllösen ja Virkkusen tilalle eduskuntaan tulivat *Mika Raatikainen* (ps.), *Harry Wallin* (sd.), *Katja Hanninen* (vas.) ja *Mikael Palola* (kok.). Jyrki Kataisen tilalle tuli *Elina Lepomäki* (kok.). Heidän valtakirjansa tarkastettiin 4.7.2014.

Syysistuntokauden alussa *Mari Kiviniemi* (kesk.) sai vapautuksen edustajantoimesta tultuaan valituksi Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön OECD:n apulaispääsihteeriksi. Hänen tilalleen tuli *Terhi Peltokorpi* (kesk.).

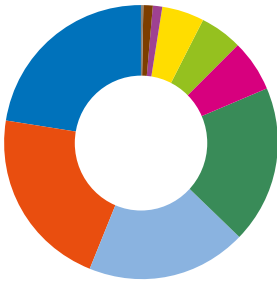
Eduskuntaryhmien voimasuhteet muuttuivat 5.11.2014, kun edustaja *Laila Koskela* siirtyi perussuomalaisista keskustan eduskuntaryhmään.

Kevätistuntokauden alussa *Anni Sinnemäki* (vihr.) jätti edustajantoimensa tultuaan valituksi Helsingin apulaiskaupunginjohtajaksi. Hänen tilalleen tuli *Johanna Sumuvuori* (vihr.).

Myös hallituksen kokoonpanossa tapahtui 2014 muutoksia. Valtioneuvoston jäsenet vaalikauden 2011–2014 päättyessä olivat:

- pääministeri *Alexander Stubb* (kok.)
- pääministerin sijainen, valtiovarainministeri *Antti Rinne* (sd.)
- ulkoasiainministeri *Erkki Tuomioja* (sd.)
- Eurooppa- ja ulkomaankauppaministeri *Lenita Toivakka* (kok.)
- kehitysministeri *Sirpa Paatero* (sd.)
- oikeusministeri *Anna-Maja Henriksson* (r.)
- sisäasiainministeri *Päivi Räsänen* (kd.)
- puolustusministeri *Carl Haglund* (r.)
- opetus- ja viestintäministeri *Krista Kiuru* (sd.)
- maa- ja metsätalousministeri *Petteri Orpo* (kok.)

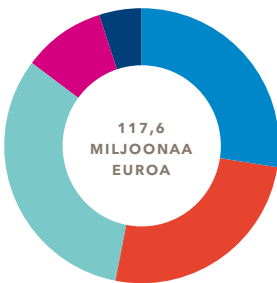
EDUSKUNTARYHMIEN VOIMASUHTEET (TILANNE 14.3.2015)

● Kansallisen kokoomuksen eduskuntaryhmä	44
● Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä	42
● Perussuomalaisten eduskuntaryhmä	37
● Keskustan eduskuntaryhmä	36
● Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä	12
● Vihreä eduskuntaryhmä	10
● Ruotsalainen eduskuntaryhmä	10*
● Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä	6
● Vasenryhmän eduskuntaryhmä	2
● Muutos 2011 eduskuntaryhmä	1

* Luku sisältää Ahvenanmaan vaalipiiristä valitun sitoutumattoman kansanedustajan.
Yhteensä 200 edustajaa.

EDUSKUNNAN MENOT 2014 (MILJOONAA EUROA)

● Poliittinen toiminta (edustajat, avustajat, eduskuntaryhmät)	32,6
● Henkilökunnan palkkaus- ja henkilöstöpalvelumenot	30,1
● Kiinteistö- ja peruskorjausmenot	37,6
● Tietohallintomenot	11,6
● Muut menot (mm. matkat, painatus, ulkomaiset jäsenmaksut, tarvikkeet ja laitteet)	5,7

Eduskunnan menot 2014 yhteensä: 117,6 milj. euroa

- liikenne- ja kuntaministeri *Paula Risikko* (kok.)
- elinkeinoministeri *Jan Vapaavuori* (kok.)
- työministeri *Lauri Ihalainen* (sd.)
- sosiaali- ja terveysministeri *Laura Rätty* (kok.)
- peruspalveluministeri *Susanna Huovinen* (sd.)
- ympäristöministeri *Sanni Grahn-Laasonen* (kok.)
- kulttuuri- ja asuntoministeri *Pia Viitanen* (sd.)

Evakkoretkeä muisteltiin Kauhajoella

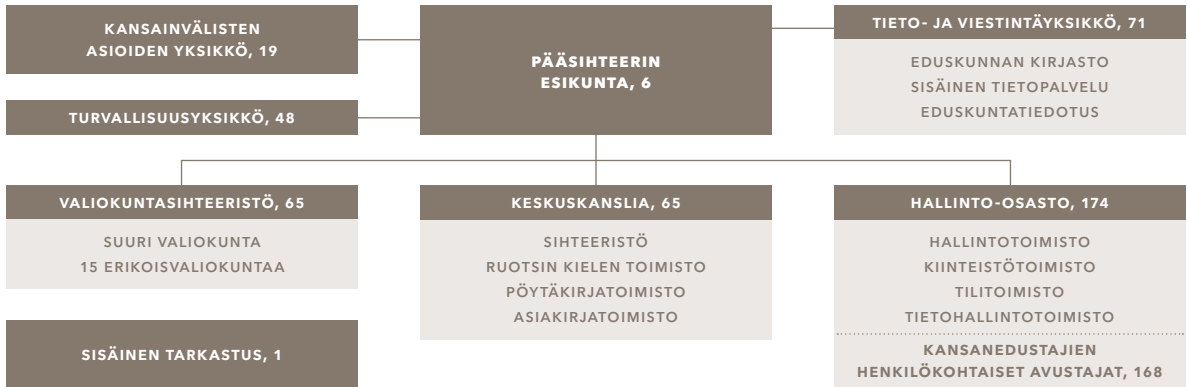
Säännöllisen valtiopäivätoiminnan 150-vuotismarkkivuosikuvaksi jatkui muun muassa Kansanedustajat kouluissa -kampanjaviikolla, maakunnissa järjestetyillä yleisötapahtumilla sekä Talvi- ja SuomiAreenassa. Vuoden lehtikuva -kilpailussa valittiin Vuoden eduskuntakuva.

Marras-joulukuun vaihteessa 2014 tuli kulu-neeksi 75 vuotta siitä, kun eduskunta siirtyi talvisodan sytyttyä Kauhajoelle. Kauhajoelle siirtymistä muisteltiin eduskunnan ja Kauhajoen kaupungin järjestämässä muistotapahtumassa 30.11.–1.2.2014. Kansanedustajat kokoontuivat Kauhajoen Eduskuntamuseossa samassa salissa, missä täysistunnot pidettiin talvisodan aikana. Muistotapahtuma alkoi yleisökonsertilla. Toisen päivän nuorisotapahtumaan osallistui 1 400 koululaista ja opiskelijaa sekä kansanedustajia ja sotaveteraaneja.

Kahden vuoden välein järjestettävä Nuorten parlamentti kokoontui eduskunnassa perjantaina 28.3.2014. Täysistunto toteutettiin perinteiseen tapaan kyselytuntina, jota johti puhemies Heinäluoma. Kysymykset käsittelevät muun muassa nuor-

EDUSKUNNAN KANSLIAN HENKILÖSTÖ (YHTEENSÄ 449 TYÖNTEKIJÄÄ JA 168 KANSANEDUSTAJAN AVUSTAJAA)
31.12.2014

risotyöttömyyttä, ilmastolakia, homoparien adoptio-oikeutta, susien suojelua ja kuntien pakkoliitoksia. Nuoret myös äänestivät istunnossa neljästi: eurovaluutassa pysymisestä, historian opetuksen pakollisuudesta lukioissa, mopopautojen nopeusrajoituksen nostamisesta sekä kesä- ja talviajan tarpeellisuudesta. Kaikissa äänestyksissä enemmistö kannatti nykytilan säilyttämistä.

Eduskuntatalossa 15.9.2014 järjestettyyn avoimien ovien päivään osallistui yli 1 800 vierasta. Vieraat pääsivät tutustumaan Eduskuntataloon, eduskunnan toimintoihin ja kansanedustajien työhön. Sekä kansanedustajia että virkamiehiä oli kertomassa eduskunnan työstä ja vastaamassa vieraiden kysymyksiin.

Eduskunnan kiinteistöjen peruskorjaus jatkuu

Eduskunnan kaikki rakennukset paitsi Pikkuparlamentti peruskorjataan vuosina 2007–2017. Eduskunnan maanalaisten tilojen ja C-rakennuksen peruskorjaus valmistui, jolloin muun muassa Eduskunnan kirjasto muutti takaisin entisiin tiloihinsa. Vuonna 1931 valmistuneen Eduskuntatalon peruskorjaus pääsi täyteen vauhtiin heti täysistuntojen päätyttyä 14.3.2015, kun rakennus luovutettiin urakoitsijalle. Päärakennuksen peruskorjauksen ajan eduskunta kokoontuu Sibelius-Akatemian tiloissa Pohjoisen Rautatiekadun varressa.

Demokratian hinta: 21,50 euroa

Eduskunnan kaikkien menojen yhteissumma oli 117,6 miljoonaa euroa vuonna 2014. Jokaista suomalaista kohden eduskunta maksoi 21,50 euroa. Vuonna 2013 sama tunnusluku oli 24,10 euroa, kun eduskunnan peruskorjauksen menot olivat tuolloin poikkeuksellisen suuret.

Kanslian toimintamenoja ovat muun muassa henkilöstö-, kiinteistö- ja tietohallintomenot. Niiden lisäksi eduskunnan kokonaismenoiksi lasketaan kansanedustajien, heidän avustajiensa ja poliittisten ryhmien menot. Lukuihin eivät sisälly arvonnlisäverot ja eduskunnan yhteydessä toimivien virastojen (Eduskunnan oikeusasiamies, Valtiontalouden tarkastusvirasto ja Ulkopoliittinen instituutti) menot.

Eduskunnan hallintoa ja taloudenhoitoa johtaa, valvoo ja kehittää puhemies ja johtava kansanedustajista koostuva kansliatoimikunta. Se nimittää eduskunnan korkeimmat virkamiehet ja ratkaisee eduskunnan hallintoa ja taloudenpitoa koskevat merkittävät asiat.

Valtiopäivien 2014 päättyessä kansliatoimikuntaan kuuluivat puhemies *Eero Heinäluoma*, varapuhemiehet *Pekka Ravi* ja *Anssi Joutsenlahti* sekä kansanedustajat *Heikki Autto* (kok.), *Jouni Backman* (sd.), *Pietari Jääskeläinen* (ps.) ja *Timo Kalli* (kesk.). Varajäseniä olivat *Johanna Karimäki* (vihr.), *Mikaela Nylander* (r.), *Aino-Kaisa Pekonen* (vas.) ja *Leena Rauhala* (kd.).

VIREILLEPANNUT ASIAT VALTIOPÄIVITTÄIN (TILANNE 14.3.2015)

	2010	2011	2012	2013	2014
Hallituksen esitykset (HE)	336	151	205	221	367
Valtioneuvoston tiedonannot (VNT)	2	2	3	2	1
Valtioneuvoston selonteot (VNS)	11	2	6	7	10
Pääministerin ilmoitukset (PI)	5	2	1	4	7
Lakialoitteet (LA)	140	60	91	80	116
Toimenpideoitteen (TPA)	149	30	51	60	57
Talousarvioaloitteet (TAA)	1 147	551	602	576	538
Lisätalousarvioaloitteet (LTA)	130	1	99	80	199
Välilyksymykset (VK)	6	2	8	4	8
Kirjalliset kysymykset (KK)	1 436	499	1 057	1 232	1 245
Unioniasiat (U)	73	84	82	92	48

VALIOKUNTIEN VUODEN 2014 VALTIOPÄIVILLÄ PITÄMIEN KOKOUSTEN SEKÄ LAATIMIEN MIETINTÖJEN JA LAUSUNTOJEN LUKUMÄÄRÄT (TILANNE 14.3.2015)

	KOKOUKSET	MIETINNÖT	LAUSUNNOT
Suuri valiokunta (SuV)	70	2	7
Perustuslakivaliokunta (PeV)	159	14	75
Ulkoasiainvaliokunta (UaV)	134	25	11
Valtiovarainvaliokunta (VaV)*	78	50	11
Tarkastusvaliokunta (TrV)	93	12	4
Hallintovaliokunta (HaV)	140	59	42
Lakivaliokunta (LaV)	140	38	24
Liikenne- ja viestintävaliokunta (LiV)	114	34	7
Maa- ja metsätalousvaliokunta (MmV)	144	33	56
Puolustusvaliokunta (PuV)	81	1	16
Sivistysvaliokunta (SiV)	128	30	16
Sosiaali- ja terveysvaliokunta (StV)	115	55	20
Talousvaliokunta (TaV)	134	35	56
Tulevaisuusvaliokunta (TuV)	57	1	5
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta (TyV)	113	17	19
Ympäristövaliokunta (YmV)	105	23	30
Yhteensä (ml. VaV:n jaostot)	2 106	429	399

* Valtiovarainvaliokunnan päätökset valmistellaan yleensä jossakin sen kahdeksasta jaostosta. Niillä oli kokouksia seuraavasti: asunto- ja ympäristöjaosto 20, hallinto- ja turvallisuusjaosto 44, kunta- ja terveysjaosto 28, liikennejaosto 39, maatalousjaosto 30, sivistys- ja tiedejaosto 31, työ- ja elinkeinojaosto 32, verojaosto 77. Yhteensä jaostojen kokouksia oli 301.

